

Op de laatste dag in maart is de eerste gierzwaluw in Nederland gesignaleerd (waarneming.nl). En daarmee wordt de vraag of gierzwaluwkasten schoon gemaakt moeten worden weer actueel.

Deze vraag is niet eenvoudig met ja of nee te beantwoorden. Eigenlijk is het niet nodig, zelfs niet gewenst, om de kasten schoon te maken. Het kost de gierzwaluw veel tijd en energie om al vliegend nestmateriaal te verzamelen. Ze maken daarom een zeer eenvoudig nestje, vaak niet meer dan een cirkelvormige rand, dat vervolgens in de daaropvolgende jaren verder uitgebouwd wordt tot een kommetje.

Als de kast echter gebruikt is door andere vogels (spreeuw, huismus of koolmees) ligt er vaak zoveel nestmateriaal in dat het beter is dit te verwijderen. Ook omdat de gierzwaluw in stukken touw verstrikt kan raken zoals de vogel op de foto. Eventueel kan daarna wat klein nestmateriaal zoals veertjes in de kast worden gelegd.

Verder is het belangrijk om regelmatig te controleren of de kast en het ophangstelsel nog in goede staat verkeren.

Het gebruik van de kast door andere vogels wordt niet door iedereen met gejuich ontvangen en vaak worden invliegopeningen verkleind of tijdelijk helemaal dichtgemaakt. Ben voorzichtig met het verkleinen van de invliegopening, dit kan gevaarlijk zijn voor de gierzwaluw! (zie bijlage 2)

Als de gierzwaluw eenmaal in een kast gebroed heeft kan men deze in het voorjaar af sluiten om (af en toe zeer felle) gevechten tussen spreeuw en gierzwaluw te voorkomen. Maar bewoning door andere vogels kan tevens juist een voordeel zijn: zij wijzen als het ware de weg naar een broedruimte.

En ook aan een spreeuwenkoppel kun je veel plezier beleven. Om te beginnen is het absoluut de moeite waard om ze eens wat beter te bekijken. Die 'zwarte vogels' blijken een prachtig verenkleed te hebben waarvan de veren in de zon allerlei kleuren (vooral groen, blauw en paars) weerkaatsen. 's Winters hebben ze witte spikkels. De donkere snavels kleuren in het broedseizoen geel. En wat geluid betreft: ze hebben een uitgebreid repertoire en kunnen goed imiteren. Maar de zang is niet het belangrijkste bij de paarvorming en de voortplanting. Een spreeuwenmannetje verleidt het vrouwtje niet door liefdesliederen, maar met een huis. De spreeuw is een holenbroeder en hij zoekt eerst een geschikte

plaats: holle bomen, schoorsteenpijpen, dakpannen, zelfs lege blikjes of een gierzwaluwkast komen in aanmerking. Vervolgens gaat hij al in maart zelf de oude nesten schoonmaken. en legt hij takjes, stro en hooi in de ruimte. Als hij de kans krijgt maakt het mannetje vaak zelfs meerdere nesten die hij verdedigt tegen andere mannetjesspreeuwen. Dan gaat hij zingen in de buurt van een van de nesten. Met opgezette veren en flapperende vleugels probeert hij de aandacht te trekken van de vrouwtjes. Als dat lukt inspecteert het vrouwtje de woning en kiest al of niet voor het nest en daarmee voor de mannetje. Zelf maakt ze het nest af door er veertjes, draadjes en andere zachte materialen in te leggen. Alle spreeuenvrouwtjes leggen ongeveer tegelijk een legsel van vijf tot zes blauwige eitjes, die bijna twee weken worden bebroed door zowel het mannetje als het vrouwtje. Daarna worden de jongen ongeveer drie weken op het nest verzorgd.

Dus erger je niet aan een spreeuw in de gierzwaluwkast maar geniet van zijn kleuren en gedrag. En wie weet wijst hij een gierzwaluw de weg naar een mogelijke broedruimte.

Een andere manier om de gierzwaluw de weg te wijzen is het gebruik van lokgeluiden. Een cd met geluiden en informatie over het gebruik ervan kunt U bij de gierzwaluwwerkgroep voor € 2 bestellen.

Natuurlijk gaan we dit jaar ook weer op pad om broedgevallen van de gierzwaluw te inventariseren. In overleg met SOVON is de werkwijze iets veranderd zodat SOVON onze gegevens nog beter kan registreren waardoor ze beter terug te vinden zijn voor belanghebbenden. Meer hierover op onze informatiebijeenkomst op 19 mei in de Joanneskerk. U krijgt hierover nader bericht maar noteer de datum vast in uw agenda.

Goed nieuws is de inbouw van 30 kasten in de gevel van Woonstichting Leystromen (voorheen Stromenland). Meer informatie hierover vindt U op <http://www.aencmedia.nl/e-paper>, Nieuwsklok, 17 maart.

Via digitale nieuwsbrieven zullen we u de komende maanden weer op de hoogte houden van het wel en wee van de gierzwaluw in Oisterwijk. Heeft U leuk nieuws, foto's, vragen, waarnemingen, wetenswaardigheden of tips laat het ons weten.

Gierzwaluwwerkgroep Oisterwijk